

MONITOR GOSPODARCZY INSTYTUTU ZACHODNIEGO

4/2025
02.06.2025

*Redakcja:
dr Piotr Andrzejewski*

SYTUACJA EKONOMICZNA W NIEMCZECH – marzec 2025 r.

Gospodarka niemiecka działała w pierwszym kwartale 2025 r. w niespokojnym otoczeniu, w szczególności polityka celna USA zwiększyła niepewność. Choć PKB Niemiec w ujęciu kwartalnym wzrósł powyżej oczekiwań o 0,4%, to jest to jednorazowy rezultat wynikający ze zwiększonego wolumenu zakupów przed nałożeniem ceł. Długofalowo jednak istnieje ryzyko spowolnienia wynikające z polityki celnej USA. Produkcja przemysłowa zanotowała spadek o 0,5% w ujęciu miesięcznym. Bardziej znaczące były spadki w sektorze budowlanym (–3,2%) oraz energetycznym (–3,3%). Sprzedaż detaliczna wzrosła nieznacznie o 0,2% w ujęciu miesięcznym, choć sprzedaż nowych samochodów spadła o 2,2%. Inflacja w marcu wyniosła 2,2%, za co odpowiadają głównie rosnące ceny żywności (przy spadającym cenach energii). Oczekuje się, że czynniki tłumiące inflację będą przeważać przez resztę roku. Bezrobocie wzrosło o 26 000 osób do poziomu 6,3%. Odnotowano 240 000 osób przebywających na postojowym (*Kurzarbeit*). Wskaźniki wyprzedzające wskazują na dalszy wzrost bezrobocia i ciągły spadek zatrudnienia w 2025 r. Także niewypłacalność przedsiębiorstw zwiększyła się w ujęciu miesięcznym o 2,2%. Jednakże w porównaniu z pierwszym kwartałem 2024 r. wzrost niewypłacalności wyniósł aż 18,4%.

[Die wirtschaftliche Lage in Deutschland in April 2025](#)

ANALIZY

● Wstępne rozliczenie pomocy covidowej

Według informacji opublikowanych przez Federalne Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu możliwe jest dokonanie częściowego podsumowania pomocy publicznej dla firm w czasie pandemii Covid-19. Firmy mogły ubiegać się o pomoc na poszczególne miesiące, zanim ustalono skalę utraty dochodów związanej z koronawirusem. Ta procedura wymagała późniejszego przeglądu poszczególnych przypadków. Odbiorcy pomocy publicznej mieli czas na złożenie oświadczenia do 30 września 2024 r. Państwowe organy zatwierdzające są w trakcie przeglądu oświadczeń i ustalają ostateczną kwotę wsparcia. Około 95% firm wypełniło swój obowiązek złożenia oświadczenia przed upływem terminu. Według ministerstwa połowa z nich została przetworzona przez organy zatwierdzające, co pozwala na wyciągnięcie wstępnych wniosków dotyczących ostatecznego rozliczenia pomocy pandemicznej.

Pierwszą konkluzję z cząstkowego raportu stanowi dynamika zwrotów pomocy publicznej. Ogółem 41% firm może liczyć na uzyskanie zaległej płatności, której średnia wysokość wynosi 4000 euro. Kolejne 29% firm ma szansę na wyższe zwroty wynoszące średnio 8900 euro. Dotacje pomocowe zwrócić musi 17% firm w przypadku I i II pakietu pomocowego (czerwiec–grudzień 2020 r.). W przypadku III pakietu pomocowego zobowiązania państwa i firm się równoważą,

natomiast w przypadku IV pakietu pomocowego (lipiec 2021 r. – czerwiec 2022 r.) tylko 2% firm otrzyma wyrównanie ze strony państwa. Powodem zróżnicowania w zakresie zwrotów jest fakt, że spadki przychodów firm były mniej dotkliwe niż wcześniej zakładano przy tworzeniu pierwotnych szacunków programów pomocowych. Oznacza to, że według wstępnych obliczeń do rządu federalnego może powrócić kwota 700 mln euro z niemal 60 mld euro przeznaczonych na programy pomocowe.

Spośród około 795 000 ostatecznych rozliczeń organy zatwierdzające zakończyły dotychczas prawie 402 000 postępowań. Obecnie co miesiąc dodawanych jest od 20 000 do 30 000 zakończonych spraw. Pełny raport z rozliczenia pomocy publicznej dla firm w czasie pandemii spodziewany jest latem 2025 r.

→ [BMWK, Schlussabrechnung der Corona Wirtschaftshilfen geht voran](#)

WIADOMOŚCI

● **Dobra passa Rheinmetall**

W 2024 r. największa niemiecka grupa obronna Rheinmetall zwiększyła swój poprzedni rekord sprzedaży wynoszący 7,2 mld euro o kolejne 36% do 9,8 mld euro. Przychód wzrósł nawet o około 50% do 1,3 mld euro. Dyrektor generalny Rheinmetall Armin Papperger spodziewając się dalszego wzrostu w nadchodzących latach, stwierdził: „W Europie rozpoczęła się era rozbudowy uzbrojenia, która będzie wymagała od nas wszystkich wiele. Ale przynosi nam również perspektywy wzrostu, jakich nigdy wcześniej nie doświadczyliśmy”. W roku fiskalnym 2025 Rheinmetall spodziewa się wzrostu sprzedaży o 25–30%. Wraz z poprawiającą się sytuacją finansową spółki Rheinmetall znacznie zwiększa dywidendę – akcjonariusze mają otrzymać 8,10 euro za akcję, o 42% więcej niż w roku poprzednim. Od początku roku wartość akcji niemieckiego koncernu wzrosła już ponad dwukrotnie. Do wzrostów przyczynia się także nieprzewidywalność ze strony administracji prezydenta USA Donalda Trumpa i wzmożona aktywności państw europejskich w kwestii obronności.

→ [Handelsblatt, Rüstungskonzern erwartet 2025 rasantes Wachstum](#)

● **Kosztowna obniżka cen energii**

Obniżka cen energii elektrycznej o pięć eurocentów za kilowatogodzinę, o którą zabiegają CDU/CSU i SPD, będzie według dziennika „Handelsblatt” droższa niż planowano. Celem koalicji rządzącej w Niemczech jest szybka obniżka cen energii, co głównie ma nastąpić w wyniku obniżenia podatku od energii elektrycznej do europejskiego minimum oraz zmniejszeniu opłat za sieć przesyłową o połowę. Według operatorów sieci zmniejszenie o połowę opłat za sieć przesyłową kosztowałoby 6 mld euro rocznie. Z kolei koszt obniżenia podatku od energii elektrycznej miałby wynieść około

5 mld euro, co łącznie daje kwotę 11 mld euro. Otwarte pozostaje pytanie, czy zaproponowane rozwiązania rzeczywiście doprowadzą do oczekiwanego spadku cen energii. Przykładowo gospodarstwa domowe płacą jedynie ułamek opłaty za sieć przesyłową, a tylko wielcy producenci i odbiorcy energii elektrycznej ponoszą pełne koszty. Oznacza to, że propozycja rządu byłaby nierównomiernie rozłożona regionalnie, a w niektórych obszarach spadek cen byłby nieznaczny. Felix Matthes, koordynator badań w Öko-Institut stwierdził, że „obiecany efekt ulgi w wysokości pięciu centów nie może być osiągnięty w przypadku wszystkich gospodarstw domowych”. Podobnie uważa Stowarzyszenie Przedsiębiorstw Komunalnych (VKU), według którego „planowana ulga nie wyniesie pięciu centów na rachunku za prąd, a ludzie odbiorą to jako oszustwo”. Lepszym rozwiązaniem byłoby bezpośrednie dotowanie dopłat do cen energii elektrycznej, co według szacunków miałyby kosztować 7 mld euro, czyli mniej niż w przypadku rozwiązań proponowanych przez CDU/CSU i SPD.

→ [Handelsblatt, Strompreisentlastung kostet sieben Milliarden mehr als gedacht](#)

🕒 **Zapotrzebowanie na mieszkania mniejsze niż przewidywano**

Federalny Instytut Badań nad Budownictwem, Sprawami Miejskimi i Zagospodarowaniem Przestrzennym (BBSR) przedstawił wyniki badania zleconego przez Ministerstwo Rozwoju Miast i Budownictwa. Najważniejszym wnioskiem jest to, że popyt na mieszkania pozostanie w najbliższych latach wysoki, jednakże niższy niż przewidywał rząd federalny. W założeniach rządu celem miało być oddanie do użytku 400 000 nowych mieszkań do 2030 r., a według szacunków Instytutu zapotrzebowanie wynosi 320 000. Wskazuje on bowiem, że liczba gospodarstw domowych wzrośnie o 1,3% do 42,6 mln do 2030 r. Istnieją jednak znaczne różnice w zależności od regionu. W przypadku siedmiu największych miast: Berlina, Monachium, Hamburga, Frankfurtu, Stuttgartu, Kolonii i Düsseldorfu, BBSR szacuje zapotrzebowanie na 60 000 mieszkań rocznie, co stanowi prawie jedną piątą całkowitego popytu. Konkretnie oznaczałoby to 23 000 nowych mieszkań rocznie w Berlinie, 11 300 w Monachium, 10 200 w Hamburgu i 5100 w Kolonii.

Według BBSR najważniejszym elementem determinującym zapotrzebowanie na nowe mieszkania jest dodatkowy popyt demograficzny – 160 000 jednostek mieszkalnych rocznie. Obejmuje to z jednej strony wzrost populacji, a z drugiej zmiany społeczne. Coraz więcej osób mieszka samotnie, w tym wiele osób starszych, co zwiększa liczbę potrzebnych gospodarstw domowych. Drugim najważniejszym czynnikiem jest ograniczona żywotność budynków, niezależnie od ich modernizacji i renowacji – 110 000 jednostek mieszkalnych rocznie. Według szacunków popyt na mieszkania będzie przekraczać liczbę realnie oddanych do użytku jednostek mieszkaniowych do 2030 r. W czwartej dekadzie XXI w. presja mieszkaniowa ma się zmniejszyć ze względu na spodziewany spadek populacji Niemiec.

→ [Handelsblatt, Weniger Wohnungen nötig als gedacht](#)

KALENDARIUM

DATA	MIEJSCE	WYDARZENIE
03.03.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu wprowadziło zmianę w prawie dotyczącym gwarancji rekompensaty stopy procentowej na finansowanie statków z niemieckich stoczni (Schiff-CIRR). Zmiany mają na celu uelastycznienie procedur. Od 2008 r. w ramach programu Schiff CIRR wsparto łącznie budowę 165 nowych statków o wartości około 36 mld euro.
05.03.2025	Berlin	Pod patronatem Ministerstwa Gospodarki i Ochrony Klimatu rozpoczęła się realizacja pilotażowego projektu ładowania dwukierunkowego. Uczestniczące w projekcie firmy to Bayernwerk Netz GmbH, BMW, EWE Netz, Lechwerke AG, MAINGAU Energie, Octopus Energy, TenneT, The Mobility House i TransnetBW.
05.03.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu opublikowało raport dotyczący zaangażowania Federalnego Instytutu Badań i Testowania Materiałów (BAM), Federalnego Instytutu Fizyki i Technologii (PTB) oraz Federalnego Instytutu Geonauk i Zasobów Naturalnych (BGR) w budowanie reżimu nazistowskiego. Badania przedstawiają, jak praca instytutów przyczyniła się do prowadzenia wojny oraz ludobójczej polityki.
06.03.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu przedstawiło raport z funkcjonowania programu dotacji inwestycyjnych „Digital Now”. W ocenie raportu program przyniósł wzrost przychodów o około 447,1 mln euro dla wspieranych firm, przy 134,3 mln euro finansowania w okresie 09.2020-12.2022 r.
06.03.2025	Berlin	Rząd federalny na podstawie ustawy o bezpieczeństwie energetycznym (EnSiG) przedłużył zarząd powierniczy wobec Rosneft Deutschland GmbH (RDG) i RN Refining & Marketing GmbH (RNRM) do 10 września 2025 r.
10.03.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu rozszerzyło ofertę funduszy dla małych i mikroprzedsiębiorstw, aby ułatwić im dostęp do kredytu. Fundusz Mikro Mezzanine III oferuje dotacje od 100 000 do 150 000 euro w zamian za cichy udział.
11.03.2025	Bruksela	Unia Europejska i Korea Południowa podpisały umowę w sprawie handlu cyfrowego.
12.03.2025	Monachium	Minister Robert Habeck otworzył Międzynarodowe Targi Rzemiosła.
12.03.2025	Bruksela	Sekretarz stanu Bernhard Kluttig reprezentował Niemcy na pierwszym formalnym posiedzeniu Rady ds. konkurencyjności.

18.03.2025	Berlin	Minister Robert Habeck wziął udział w Berlin Energy Transition Dialogue 2025 – konferencji na temat globalnej transformacji energetycznej.
19.03.2025	Berlin	Sekretarz stanu ds. gospodarki cyfrowej i startupów Anna Christmann wręczyła 21 nagród w ramach konkursu na „innowacje cyfrowe” sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
20.03.2025	Paryż	Francja ogłosiła konsultacje w ramach aktualizacji swojej strategii energetycznej. W konsultacjach mogą wziąć udział także obywatele państw sąsiadujących z Francją.
20.03.2025	Berlin	Sekretarz stanu Udo Philipp oraz Samerjai Suksumek, doradca tajskiego ministra energii, podpisali wspólną deklarację intencji w celu ustanowienia dwustronnego niemiecko-tajskiego dialogu energetycznego.
25.03.2025	Berlin	Ministerstwo Gospodarki i Ochrony Klimatu opublikowało dane podsumowujące pomoc publiczną dla firm w czasie pandemii Covid-19
25.03.2025	Berlin	Niemiecki Zespół Ekonomiczny (GET) zadeklarował wsparcie przy opracowywaniu Narodowego Planu Energetycznego i Klimatycznego Kosowa. Zespół doradza rządowi Kosowa od 2021 r.
25.03.2025	Berlin	Bank Rozwoju (KfW) dokonał pierwszej płatności na rzecz operatorów budujących „rdzeniową sieć wodorową” w wysokości 172 mln euro.
28.03.2025	Berlin	Pod auspicjami Ministerstwa Gospodarki i Ochrony Klimatu oraz Niemieckiej Agencji Kosmicznej odbył się pierwszy „Dzień Kosmosu”. Wydarzenie miało m.in. podkreślić rosnące znaczenie branży kosmicznej dla niemieckiej gospodarki.
28.03.2025	Berlin	Minister Robert Habeck ogłosił przyznanie dodatkowych środków dla Funduszu Wsparcia Energetycznego Ukrainy w wysokości 7,27 mln euro. Środki te pochodzą z Banku Rozwoju (KfW).
28.03.2025	Bruksela	Sekretarz stanu Bernhard Kluttig wziął udział w spotkaniu Rady Spójności, gdzie podkreślił, że sprawiedliwa transformacja gospodarki powinna być celem europejskiej polityki spójności.